

STAVOVI LOKALNOG STANOVNIŠTVA MALOG LOŠINJA O RAZVOJU TURIZMA U 2023.

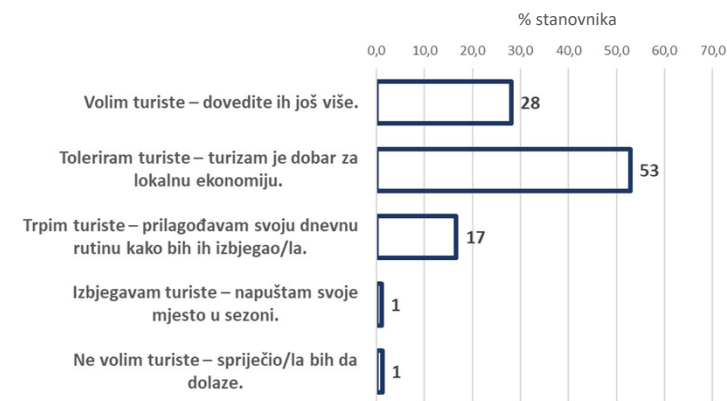
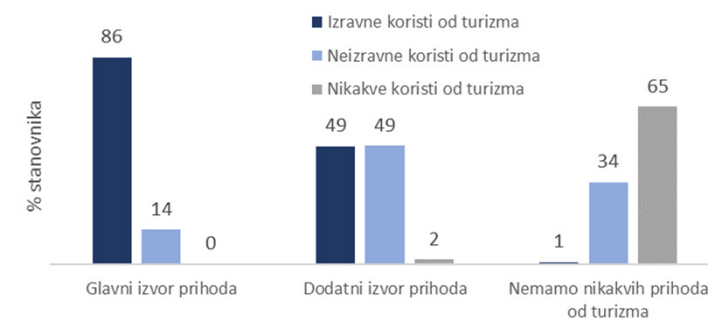
Sažetak rezultata

institutzaturizam

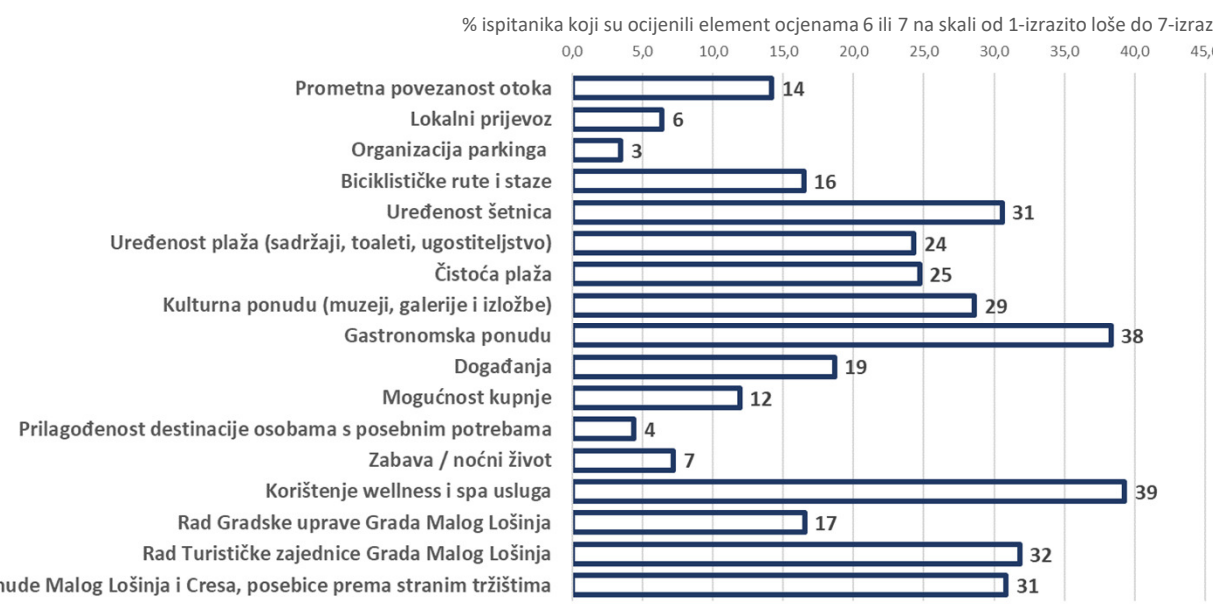
LOŠINJ*
ISLAND OF VITALITY

lipanj 2023.

Ekonomске koristi od turizma	78% stanovnika Grada Malog Lošinja smatra da ima koristi od turizma: 41% izravne, a 38% neizravne koristi; 22% stanovnika smatra da nema nikakve koristi od turizma. 68% stanovnika ima određene prihode od turizma: za 19% turizam je glavni izvor prihoda, a za gotovo svakog drugog ispitanika turizam je dodatni izvor prihoda. - Percepcija osobne koristi od turizma izrazito je korelirana s ostvarivanjem prihoda od turizma – među onima kojima je turizam glavni izvor prihoda njih 86% smatra da ima izravne koristi, dok među stanovnicima koji nemaju nikakve prihode od turizma najviše njih (65%) smatra da nema niti nikakve koristi od turizma. - U razdoblju 2019. – 2023. smanjen je udio građana koji percipiraju da imaju izravne, a povećan udio onih koji percipiraju da imaju neizravne koristi od turizma; smanjen je i udio građana kojima su prihodi od turizma glavni izvor prihoda, a povećan udio onih kojima su to dodatni izvori prihoda.
Indeks turističke iritacije	- Uz snažnu podršku turističkom razvoju (53% građana tolerira turiste jer su svjesni važnosti turizma za lokalnu ekonomiju, 28% bi voljelo vidjeti još više turista), 17% građana izbjegava turiste prilagođavanjem svoje dnevne rutine, dok 2% građana iskazuje netoleranciju prema turistima – 1% napušta svoje mjesto stanovanja tijekom sezone, a 1% građana bi spriječilo dolazak turista. - Među stanovnici koji ocjenjuju da nemaju nikakve koristi od turizma ili nemaju nikakvih prihoda od turizma je značajno veći udio onih koji prilagođavaju svoju dnevnu rutinu kako bi izbjegli turiste te onih koji pokazuju prve znakove netolerancije prema turistima (5% i 3,5% stanovnika u tim skupinama bi spriječilo turiste da dolaze). - Smanjuje se tolerantnost stanovnika prema turizmu i turistima u razdoblju 2019. – 2023.; udio onih koji se prilagođavaju turistima i turističkoj aktivnosti promjenom svoje dnevne rutine kako bi izbjegli turiste i gužve gotovo je udvostručen u promatranom razdoblju.
Utjecaj turizma na grad	- Gotovo 80% stanovnika podržava daljnji razvoj turizma te smatra da turizam donosi koristi mjestu. 75% stanovnika smatra da su se uslijed turizma povećali životni troškovi. - Između 20% i 30% stanovnika smatra da turizam donosi samo loše plaćena radna mjesta, da samo manjina ima koristi od turizma te da bi im prisutnost turista cijele godine smetala. - Zabilježen je pad podrške turizmu i turističkom razvoju u razdoblju 2019. – 2023.

Uključenost u proces planiranja i razvoja turizma u gradu	• 24% građana iskazuje zadovoljstvo (4% u potpunosti, 20% donekle); 36% nezadovoljstvo (10% u potpunosti, 26% donekle) • Građani manje zadovoljni uključeonošću u proces planiranja i razvoja turizma u gradu u odnosu na 2019.
Utjecaj turizma na tradicionalni način života, običaje i kulturu u gradu	• Polovica građana smatra da turizam pomaže u održavanju, a četvrtina i u unapređenju tradicionalnog života, običaja i kulture; 16% smatra da turizam nema nikakav učinak, a 9% da turizam negativno. • U odnosu na 2019., gotovo je prepolovljen broj onih koji smatraju da turizam nema nikakav utjecaj na tradicionalni način života, običaje i kulturu u gradu. U isto vrijeme raste broj onih koji smatraju da turizam pomaže u njihovom održavanju, ali ne i u njihovom unapređenju.
Utjecaj turizma na kvalitetu života u gradu	• 45% građana smatra da turizam pomaže u održavanju kvalitete života u gradu, a 39% je stava da je i unapređuje; 7% smatra da turizam nema nikakav učinak, a 8% utjecaj turizma na kvalitetu života ocjenjuje negativnim. • Udvostručen je broj građana koji smatraju da turizam smanjuje kvalitetu života u gradu. Raste broj građana koji smatraju da turizam pomaže u održavanju, ali ne i u unapređenju kvalitete života.
Utjecaj buke, gužve, neprimjereno odloženog otpada, nestašice vode/električne energije, zagađenja mora, nemogućnosti parkiranja tijekom protekle turističke sezone	• Najviše pritužbi građana vezano je uz otpad – 84% bilo je zasmetano neprimjereno odloženim smećem, a 78% neugodnim mirisima iz kontejnera i/ili kanalizacije; slijede problemi s parkiranjem koje je navelo 73% građana pa gužva u prometu (63%); buku, gužvu na plažama i na javnim prostorima u mjestu stanovanja te zagađenje mora navelo je oko polovice građana (od 46% do 52%); restrikcije u vodoopskrbi navelo je 15%, a prekide u napajanju električnom energijom 14% građana. • Porast negativnog utjecaja gužve, buke, restrikcija u vodoopskrbi i zagađenja mora u 2023. u odnosu na 2019.
O razvoju turizma u gradu	• Građani u najvećoj mjeri zagovaraju: uređenje i/ili izgradnju novih biciklističkih i pješačkih staza (88%), povećanje broja turista u razdoblju izvan sezone (83%), unapređenje ponude kulture (81%) i zabave/noćnog života (80%) te proširenje kapaciteta za nautički turizam (77%). • 67% građana podržava cjelogodišnji turizam. • 65% bi obuzdalo izgradnju vikendica i apartmana u mjestu. • Polarizirani stavovi oko povećanja smještajnih kapaciteta: 43% bi podržalo izgradnju novih hotela, ali bi isto toliko ograničilo broj komercijalnih ležaja. • 40% bi se protivilo izgradnji golf-igrališta u mjestu stanovanja. • 23% smatra da je u sezoni u mjestu previše jahti i brodica. • U odnosu na 2019. došlo je do pada podrške povećanju broja turista u sezoni, proširenju kapaciteta za nautički turizam, a raste podrška obuzdavanju izgradnje vikendica i apartmana.

Tri glavna ograničavajuća faktora razvoja grada	• Neodgovarajuća dostupnost medicinskih usluga (primarna zdravstvena zaštita), manjak stanova za mlade obitelji, loša pomorska povezanost otok – kopno.																																				
Najozbiljniji pritisci na okoliš	• Potrošnja vode i odlaganje krutog otpada; slijede prevelika izgrađenost i zbrinjavanje otpadnih voda.																																				
Ocjena ponude elemenata u mjestu stanovanja • U odnosu na 2019., raste zadovoljstvo uređenošću šetnica, biciklističkih staza i ruta, a smanjuje se razina zadovoljstva prometnom povezanošću otoka, organizacijom parkinga, čistoćom plaža, radom gradske uprave i TZ-e.	% ispitanika koji su ocijenili element ocjenama 6 ili 7 na skali od 1-izrazito loše do 7-izrazito dobro <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Element</th> <th>Postotak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Prometna povezanost otoka</td><td>14</td></tr> <tr><td>Lokalni prijevoz</td><td>6</td></tr> <tr><td>Organizacija parkinga</td><td>3</td></tr> <tr><td>Biciklističke rute i staze</td><td>16</td></tr> <tr><td>Uređenost šetnica</td><td>31</td></tr> <tr><td>Uređenost plaža (sadržaji, toaleti, ugostiteljstvo)</td><td>24</td></tr> <tr><td>Čistoća plaža</td><td>25</td></tr> <tr><td>Kulturna ponudu (muzeji, galerije i izložbe)</td><td>29</td></tr> <tr><td>Gastronomska ponudu</td><td>38</td></tr> <tr><td>Događanja</td><td>19</td></tr> <tr><td>Mogućnost kupnje</td><td>12</td></tr> <tr><td>Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama</td><td>4</td></tr> <tr><td>Zabava / noćni život</td><td>7</td></tr> <tr><td>Korištenje wellness i spa usluga</td><td>39</td></tr> <tr><td>Rad Gradske uprave Grada Malog Lošinja</td><td>17</td></tr> <tr><td>Rad Turističke zajednice Grada Malog Lošinja</td><td>32</td></tr> <tr><td>Promocija turističke ponude Malog Lošinja i Cresa, posebice prema stranim tržištima</td><td>31</td></tr> </tbody> </table>	Element	Postotak	Prometna povezanost otoka	14	Lokalni prijevoz	6	Organizacija parkinga	3	Biciklističke rute i staze	16	Uređenost šetnica	31	Uređenost plaža (sadržaji, toaleti, ugostiteljstvo)	24	Čistoća plaža	25	Kulturna ponudu (muzeji, galerije i izložbe)	29	Gastronomska ponudu	38	Događanja	19	Mogućnost kupnje	12	Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama	4	Zabava / noćni život	7	Korištenje wellness i spa usluga	39	Rad Gradske uprave Grada Malog Lošinja	17	Rad Turističke zajednice Grada Malog Lošinja	32	Promocija turističke ponude Malog Lošinja i Cresa, posebice prema stranim tržištima	31
Element	Postotak																																				
Prometna povezanost otoka	14																																				
Lokalni prijevoz	6																																				
Organizacija parkinga	3																																				
Biciklističke rute i staze	16																																				
Uređenost šetnica	31																																				
Uređenost plaža (sadržaji, toaleti, ugostiteljstvo)	24																																				
Čistoća plaža	25																																				
Kulturna ponudu (muzeji, galerije i izložbe)	29																																				
Gastronomska ponudu	38																																				
Događanja	19																																				
Mogućnost kupnje	12																																				
Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama	4																																				
Zabava / noćni život	7																																				
Korištenje wellness i spa usluga	39																																				
Rad Gradske uprave Grada Malog Lošinja	17																																				
Rad Turističke zajednice Grada Malog Lošinja	32																																				
Promocija turističke ponude Malog Lošinja i Cresa, posebice prema stranim tržištima	31																																				
Prijedlozi za unapređenje rada gradske uprave	• Bolja komunikacija i suradnja s građanima, uključivanje građana u donošenje odluka, ‘slušanje’ i uvažavanje mišljenja građana i njihovih potreba, bolja dostupnost građanima, bolje i pravovremeno informiranje građana, transparentnost rada gradske uprave i sl.																																				
Prijedlozi za unapređenje rada TZ Grada Malog Lošinja	• Bolja promocija (u kontekstu promocije grada, iznajmljivača, elemenata ponude, izvansezonskog razdoblja), manifestacije (bolje i više manifestacija, bolja promocija), produljenje sezone, odnosno razvijanje proizvoda zimskog turizma („probuditi zimu na otoku”), uključivanje mladih, ali i kvalitetnija ponuda za mlade, bolja suradnja s iznajmljivačima (uključujući edukaciju, ali i promociju).																																				

Metodološki okvir istraživanja

Ciljevi istraživanja	- Analizirati stavove lokalnog stanovništva prema turizmu, turistima i turističkom razvoju - Osnova za izračun pokazatelja društvene održivosti turizma u Malom Lošinj (u okviru CROSTO opservatorija) - Analiza trendova/uočavanje promjena (2019. – 2023.)
Populacija	Stalni stanovnici na području Grada Malog Lošinja (JLS)
Uzorak	Veličina uzorka: 439 ispitanika/stanovnika (300 u Malom Lošinj, 60 u Velom Lošinj, 21 u naseljima na manjim otocima (Susak, Ilovik, Unije) i 58 u ostalim naseljima) Stratificirani uzorak prema naseljima
Način prikupljanja podataka	Osobni intervju (anketari), u organizaciji TZ Grada Malog Lošinja
Instrument istraživanja	Upitnik
Razdoblje prikupljanja podataka	Travanj 2023.
Analiza	- Ponderiranje rezultata istraživanja prema naseljima (Popis 2021.) - Deskriptivna analiza, analiza sadržaja za otvorene odgovore - Testiranje razlika (Hi-kvadrat test, Kruskal-Wallis test, razina značajnosti $\alpha=0,05$)
Prikaz rezultata u izvještaju	Glavni nalazi i rezultati (tablice) prema naseljima/skupinama naselja, koristima od turizma, prihodima od turizma, spolu, dobi i stupnju obrazovanja
Sociodemografska struktura ispitanika u uzorku	82% ispitanika u dobi od 25 do 64 godine, 9% mlađih od 25 i 9% starijih od 65 godina - Najviše je ispitanika sa srednjoškolskim obrazovanjem (42%), a slijede oni s fakultetskim obrazovanjem (27%) - Oko dvije trećine ispitanika je zaposleno, njih 55% stalno, 8% sezonski, a 3% na pola radnog vremena - Više od tri četvrtine ispitanika (76%) živi u mjestu u kojem su anketirani već više od 20 godina

Sadržaj istraživanja (teme/pitanja):

- Ekonomske koristi od turizma
- O utjecaju turizma na grad
- Reakcije stanovnika prema turistima (indeks turističke iritacije)
- Zadovoljstvo uključenošću građana u proces planiranja i razvoja turizma u gradu
- Utjecaj turizma na tradicionalni način života, običaje i kulturu u gradu
- Utjecaj turizma na kvalitetu života u gradu
- Utjecaj buke, gužve, neprimjereno odloženog otpada, nestašice vode/električne energije, zagađenja mora, nemogućnosti parkiranja tijekom protekle turističke sezone
- O razvoju turizma u gradu
- Glavni ograničavajući faktor razvoja grada
- Što biste preporučili gostima na Lošinj?
- Što je najbolje što Lošinj nudi gostima?
- Koje su najbolje manifestacije na području Grada Malog Lošinja?
- Prijedlozi za unapređenje kvalitete manifestacija
- Koje informacije gosti najčešće traže?
- Planirana ulaganja u turističko poslovanje
- Status/stav poduzetnika s obzirom na eko certifikate/ oznake kvalitete
- Ocjena ponude elemenata
- Obrazloženje ocjene gradske uprave/TZ Grada Malog Lošinja i prijedlozi za unapređenja rada/suradnje sa stanovnicima
- Što bi Grad Mali Lošinj i TZ Grada Malog Lošinja mogli učiniti za unapređenje kvalitete ponude destinacije i bolje rezultate rada?
- Stav građana o klimatskim promjenama/razina zabrinutosti zbog klimatskih promjena
- Najozbiljniji pritisci na okoliš za grad Mali Lošinj
- Održive prakse
- Sudjelovanje u inicijativama kojima se potiče održivi razvoj